

M. Assumpció Vilà i Planas

INFORME DE LA SÍNDICA DE GREUGES REFERENT A L'ACTUACIÓ D'OFICI EMMARCADA EN EL PROGRAMA DE VISITES ALS BARRIS CORRESPONENT AL RAVAL

Justificació de l'actuació

La síndica de greuges de Barcelona desenvolupa el Programa de visites als barris de la ciutat de Barcelona des de l'any 2013, amb la finalitat de conèixer de primera mà la realitat dels barris en allò que afecta l'ocupació i el manteniment de l'espai públic, els equipaments públics, la mobilitat i l'accessibilitat, entre d'altres, per tal de contextualitzar així les queixes rebudes que afecten directament la qualitat de vida del veïnat.

La missió encomanada pel Consell Municipal a la síndica de greuges de Barcelona és la defensa dels drets fonamentals i les llibertats públiques dels veïns i veïnes de la ciutat i, per extensió, que l'actuació municipal s'ajusti a les normes de bon govern comunament acceptades. Amb aquesta finalitat, la síndica de greuges pot supervisar l'activitat de l'Administració municipal, especialment pel que fa als continguts de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat.

El conjunt de la ciutat i els diferents barris que la formen són l'espai col·lectiu que pertany a tota la ciutadania, on transcorre la vida quotidiana i on en gran mesura es desenvolupen les relacions socials, comercials i de lleure. Les autoritats municipals, com a responsables del disseny i l'organització de la ciutat, han de poder garantir l'equilibri, l'harmonia i la cohesió del conjunt social.

En el marc del Programa de visites als barris, la síndica va informar en el seu moment la Regidoria de Ciutat Vella de les visites als barris de Sant Pere, Santa Caterina i La Ribera (2014), la Barceloneta (2014 i 2018), el Gòtic i el Raval (ambdues el 2018), així com a La Rambla (2016).

Per dur a terme aquestes visites, s'estableix contacte amb entitats del barri i col·lectius implicats. En aquesta ocasió s'han tingut en compte les característiques pròpies del Raval, un barri amb un passat fabril, que ha patit intenses transformacions al llarg dels anys, del que ha resultat un territori que combina patrimoni històric, amb nous edificis i equipaments emblemàtics, així com carrers històrics junt a noves vies, amb un intens us de l'espai públic i caracteritzat també per la interculturalitat, amb un 56 % dels seus habitants, procedents d'altres indrets del món. La confluència d'aquests factors, li confereixen una realitat i dinàmiques pròpies i singulars, motiu pel qual, la visita al barri, en aquesta ocasió s'ha plantejat en un format ajustat a aquesta realitat, tal com s'exposa tot seguit.

Relat de la visita

En primer lloc, s'acudeix a **l'edifici d'habitatges del Carrer Nou de la Rambla, 39**, per tal de tractar amb el veïnat del mateix. S'uneixen també, l'intendent de la Guardia Urbana de Ciutat Vella, així com un agent de la Policia de Barri.

L'edifici esmentat és de l'Institut Municipal de l'Habitatge i Rehabilitació de Barcelona (IMHAB) i des de la Sindicatura s'han rebut queixes anteriorment relacionades amb els problemes que s'hi donen. A l'exterior de l'edifici, s'observa molta brutícia recent, generada per la intensa activitat que es produeix a la part porxada, tant de pernoctació com de diferents consums. Quan s'accedeix dins el mateix, es constata que l'entrada i

Aquesta resolució s'emmarca dins el compromís de l'Ajuntament de Barcelona amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), d'acord amb la Mesura de Govern sobre l'Estratègia d'Impuls de l'Agenda 2030, concretament amb l'objectiu 11, aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles.

els espais comuns no disposen d'uns nivells de neteja ni manteniment adequats. Es troba una persona pernoctant en un dels replans, que la Guardia Urbana fa absentar-se del lloc. Aquest fet és habitual, així com l'entrada i sortida de persones alienes a l'edifici, que en fan un ús indegut, segons relata els veïnat i també la GUB. Aquest cos explica que la porta d'emergència de l'edifici va ser oberta i s'instal·laven en l'espai immediat a aquesta porta, dins de l'edifici, persones que consumien tòxics i hi pernoctaven, fet que ja ha estat solventat. La GUB exposa que a l'edifici actualment s'hi detecta un punt que s'està investigant per salut pública, així com tres habitatges força conflictius.

Es pot observar l'existència de diversos habitatges que estan ocupats, així com d'altres que fa mesos que estan buits, la porta dels quals es protegeix de noves ocupacions amb una porta metàl·lica i que, malauradament no estan rebent cap ús.

Les veïnes de l'edifici amb les que es reuneix la sindica, viuen a l'edifici des de la seva inauguració i es tracta de dones que viuen soles i amb una alta mitjana d'edat. Manifesten el seu malestar tant per l'estat de deixadesa (recentment han estat un mes sense il·luminació a l'escala) i brutícia (exposen que s'han donat plagues d'escarabats i xinxes), com per la conflictivitat que hi ha, el que condiciona la seva vida quotidiana de forma molt important, per la inseguretat que els genera. Afegeixen que degut a la presència de persones alienes a l'edifici, s'han arribat a trobar excrements i a fer fogueres.

Es constata la inseguretat de l'edifici, atès que en el decurs de la visita pels diferents espais del mateix es donen amenaces d'alguns dels habitants dels pisos ocupats cap a les veïnes. A més, en paral·lel a la visita de la sindica, s'hi desenvolupa una actuació d'una patrulla de Mossos d'Esquadra per baralles entre els ocupants d'un dels habitatges.

El veïnat i la GUB coincideixen en la necessitat que s'installi una tanca al perímetre del porxat de l'edifici, el que segur podria contribuir a la millora de la situació d'inseguretat i vandalisme que s'hi dona.

Les veïnes exposen que s'han dirigit en nombroses ocasions a l'IMHAB per tal de plantejar la situació i la necessitat de solucions, sense que es percebi cap millora ni canvi al respecte. Així mateix, la GUB planteja que es reben nombroses trucades des de l'edifici i que l'assistència als seus requeriments constitueix una prioritat d'actuació. També afegeixen que s'han fet dos informes pel Districte de Ciutat Vella posant de manifest la situació de l'edifici.

Posteriorment, es manté una reunió amb el president de **l'Associació d'Amics de l'Arc del Teatre i Rodalies** a la seu del local de l'entitat.

Manifesta la seva preocupació per la dinàmica del territori, atès que s'incrementa la sensació d'inseguretat i en paral·lel desapareix el comerç de proximitat, de forma que el barri no resulta atractiu per nous veïns i veïnes que pretenguin desenvolupar una vida quotidiana normalitzada, fet que comporta la degradació socioeconòmica de la zona. Creu que des del Districte caldria fer més promoció econòmica del barri i incentivar del petit comerç.

Exposa la seva preocupació per la incidència que el Centre d'atenció socio sanitària (CAS) Sala Baluard té en l'entorn més immediat, tant pel que fa a la sensació d'inseguretat, com als possibles riscos a nivell de salut que puguin comportar les restes de consum a l'espai públic, com també per la confluència a l'espai públic d'infants i persones que consumeixen. En el decurs de la reunió s'observen consums, a l'espai públic, a les immediacions del local de l'entitat.

M. Assumpció Vilà i Planas

Afegeix que des de l'aparició de la Covid-19, a més, moltes de les persones que fan us de l'equipament no porten la corresponent mascareta, i tampoc feien us de serveis d'acollida que se'ls oferien en espais que consideraven massa allunyats.

En quant als equipaments de salut del barri per a la població en general, planteja que al costat del CUAP de Ciutat Vella-Pere Camps s'han ubicat uns mòduls que ocupen bona part de la vorera sobre els quals el veïnat no té cap informació, ni sobre el seu ús ni sobre la temporalitat. També explica que quan es van ubicar les urgències de salut al Carrer Sant Oleguer, no es va preveure adequadament el recorregut que haurien de fer les ambulàncies, les quals es trobaven en ocasions, en situacions d'emergència i en vies col·lapsades.

Pel que fa a l'edifici d'habitatges del Carrer Om, 11, exposa que els veïns es senten insegurs pel tràfic de drogues que es desenvolupa a les seves immediacions, especialment en horari de vespre i nit.

Valoren molt positivament la proximitat del Museu Marítim, en tant que focus de visitants, fet que comporta més cura de l'entorn i per tant també pel veïnat.

En quan el servei de neteja al barri, considera que és molt intens, però que donat que s'embruta molt, resulta poc eficient.

Es refereix al manteniment de l'arbrat al barri, el qual resulta insuficient en aquells carrers que son estrets, com Arc del Teatre, en el qual les branques arriben als balcons i finestres dels habitatges, el que impedeix l'ús normalitzat d'aquests elements, alhora que pot comportar una via d'entrada d'insectes i altres animals.

En data 27 de juliol de 2021 es prossegueix la visita al barri, en horari vespertí. Per part de la Sindicatura de Greuges de Barcelona, hi assisteixen la mateixa representació. En aquesta ocasió, la visita al barri compta amb l'acompanyament de dos agents de la GUB.

El punt de trobada es produeix a la Ronda Sant Pau confluència carrer de la Cera, el qual en aquell moment, tot i la presència de diferents dotacions del servei de neteja, es troba molt brut i amb punts amb deixalles (mobles, caixes i altres embalums).

La ruta prossegueix pels carrers Riera Baixa, Picalquers, Malnom i Roig, zona que donada la seva configuració de carrers petits i estrets, afavoreix que s'hi puguin dur a terme determinades dinàmiques il·lícites. S'han realitzat intervencions en narcopisos i es pot observar com hi ha persones que vigilen l'espai públic i donen l'alerta sobre la presència de la visita que es realitza. Al carrer Roig, 22, un dels edificis en el qual hi havia un narcopis, roman ara tancat amb una porta metàl·lica al seu accés des del carrer.

Els agents de la GUB manifesten que les hores amb una activitat policial més intensa, en aquella zona, es dona principalment entre les 22:00 i les 02:00 h. Exposen també les estratègies que utilitzen les persones que sostenen rellotges i la divisió i especialització de rols entre els mateixos.

Des de la GUB es manté coordinació amb l'equip de carrer que atén les persones que consumidores i que també recullen material de venopunció. També destaquen la coordinació i col·laboració existent amb Mossos d'Esquadra.

La visita prossegueixi pel Passatge Bernardí Martorell, en el qual son observables diferents infrahabitatges, també detectables en altres punts del barri, els quals poden constituir un greu perill pels seus habitants, tant pel que fa a les condicions d'amuntegament, com per la manca de sortida d'emergència, o les condicions de les instal·lacions elèctriques, entre d'altres.

En els carrers Sant Rafael i Robadors, es dona molta activitat entre les 5:00 i les 7:00 h i que sovint requereix actuacions policials. A la Plaça Salvador Seguí, el canvi dels elements a la zona de jocs infantils ha contribuït a millorar algunes de les dinàmiques que s'hi donaven i a minimitzar riscos sanitaris pels infants.

La Rambla del Raval manté, en el moment de la visita, una intensa ocupació de l'espai públic, tant per l'activitat dels locals de restauració i els seus vetlladors, com per la presència de veïns i veïnes del barri als bancs i infants jugant al llarg de tota la via.

Als carrers de Sant Pau i Hort de Sant Pau, així com als Jardins de Sant Pau del Camp, es constata la presència de joves sense referents adults, que segons informen els agents de GUB, son atesos per educadors que sovint desenvolupen allà la seva tasca. Alguns d'aquests joves consumeixen diferents medicaments (com Lyrica, Diazepam o altres) que barregen amb alcohol. Amb aquests medicaments, als quals accedeixen amb recepta mèdica, també es trafica en aquell espai.

S'accedeix de nou a l'exterior de l'edifici d'habitatges del Carrer Nou de la Rambla, 39, que en aquells moments es troba net perquè acaben d'actuar els serveis de neteja. Als contigus Jardins de les Voltes de'n Cires, amb una gran presència d'infants i les seves famílies fent us dels jocs infantils i la zona verda, es constata també la presència de persones que es desplacen allà després de sortir del Centre d'atenció socio sanitària (CAS). En aquells moments hi ha la presència d'una patrulla de la GUB amb vehicle logotipat als jardins de Dolors Aleu i el servei manté un funcionament extern ordenat, amb un vigilant de seguretat a l'accés al mateix.

S'observa que els equipaments d'aquell entorn que en aquell horari no presten servei, com l'Escola Oficial d'Idiomes o el CUAP Perecamps, disposen de tancament perimetral amb reixes, a les zones porxadades. Davant l'espai de la façana de l'edifici de l'Institut Nacional de la Seguretat Social, del carrer Arc del Teatre, 63-65, s'hi dona de forma habitual, presència de persones que consumeixen.

Al carrer Om, 9-11 hi ha moltes queixes veïnals, per la conflictivitat en les activitats que s'hi donen, que també s'havien estès (prèviament a al pandèmia) al carrer Sant Bertran.

Com a aspectes positius es destaquen:

- La constant actuació i presència de dotacions del servei de neteja per tot el barri, tot i que el seu impacte es poc perceptible, per l'insten i divers ús de l'espai públic.
- La intensa utilització de les zones de joc infantils, amb bon estat de manteniment.
- La important dotació d'habitatge públic al barri, malgrat que la necessitat persisteix.
- La coordinació que GUB manté tant amb el cos de Mossos d'Esquadra com amb equips socials i sanitaris.
- L'existència del Pla de Barris de Raval Sud.

M. Assumpció Vilà i Planas

Consideració final

Un cop feta la vista, tenint en compte els aspectes observats i els comentaris realitzats per veïns i veïnes, l'Associació d'Amics de l'Arc del Teatre i Rodalies, la síndica destaca com a aspectes a millorar per part del Districte de Ciutat Vella, els següents:

- Atendre la comunitat del carrer Nou de la Rambla, 39, donades les condicions en les que es desenvolupa la quotidianitat en aquell edifici, promovent les accions que s'escaigui amb l'IMHAB per tal d'aconseguir revertir la situació actual.
- Promoure el desenvolupament d'aquelles actuacions que puguin incidir en la seguretat, com la millora de l'enllumenat o l'impuls del comerç de proximitat al barri.
- Seguir avançant en les actuacions que es puguin estar desenvolupant amb els joves sense referents adults que es troben al voltant dels Jardins de Sant Pau del Camp, a fi de garantir els seus drets, promoure les condicions necessàries per seu desenvolupament futur i efectuar la corresponent prevenció.
- Revisar la situació dels infrahabitatges que es troben al barri, per les condicions de risc que poden comportar pels seus habitants i emprendre les accions necessàries al respecte.
- Incidir en la millora de l'escolta al veïns del carrer Om, 9-11 davant la sensació d'inseguretat manifestada de forma reiterada.
- Informar al veïnat sobre la utilitat i temporalitat dels mòduls del CUAP Perecamps que es troben a la via pública.
- Seguir treballant per tal d'incidir de forma més efectiva en la reducció del consum de tòxics a l'espai públic.

D'aquestes consideracions s'informarà la Regidoria del Districte de Ciutat Vella, per tal que siguin tingudes en consideració a l'hora de definir l'acció de govern i millorar la situació del barri en els aspectes comentats. Aquest fet serà posat en coneixement de l'entitat veïnal que ha acompanyat la síndica en part de la visita.

De la present actuació d'ofici també es donarà compte al Consell Plenari en l'informe anual complementari.

Barcelona, 4 d'agost de 2021